

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Міжнародне публічне управління, євроінтеграція та безпека»

Рівень освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Спеціальність	<u>281 Публічне управління та адміністрування</u>
Освітня програма	<u>281 Публічне управління та адміністрування</u>
Тривалість викладання	<u>2-й семестр (4 чверть)</u>
Кількість кредитів	<u>3 кредити ЄКТС (90 годин)</u>
Заняття:	
лекції:	<u>2 години на тиждень</u>
практичні:	<u>2 години на тиждень</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

Кафедра, що викладає: Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладач:

Прокопенко Леонід Львович

д.держ.упр., професор, професор кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Prokopenko/Prokopenko.php>

E-mail: Prokopenko.L@nmu.one

1. Анотація до курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне публічне управління, євроінтеграція та безпека» є європейська інтеграція, міжнародне публічне управління, міжнародна та національна безпека.

Під час вивчення цієї дисципліни Ви ознайомитесь із теоретичними засадами європейської інтеграції; дізнаєтесь про історію європейської інтеграції після Другої світової війни та Європейським Союзом у наш час; опануєте основи міжнародного правопорядку, міжнародного публічного управління та міжнародної і національної безпеки. У Вас буде можливість розвинути та продемонструвати *навички* використання основних методів прогнозування для формування гіпотез і припущень про майбутні тенденції розвитку глобалізованого світу, підготовки обґрунтованих пропозицій в проекти управлінських рішень, які мають за мету адекватну відповідь на загрози національним інтересам.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти комплексу теоретичних знань у сфері європейської інтеграції, міжнародного публічного управління та безпеки, що має забезпечити здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах глобальних трансформацій.

Завдання курсу:

– **знати і розуміти:** механізми, методи та інструменти публічної політики та глобального врядування; сутність, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між національними та глобальними явищами і процесами, необхідність врахування цих зв'язків при розробці та реалізації заходів публічного управління та адміністрування у сфері забезпечення безпеки; процеси, що відбуваються у сферах міжнародної та європейської безпеки в контексті глобальних трансформацій; поняття кризових явищ у сферах міжнародної та європейської безпеки, що є підставами для міжнародного та державного втручання з метою врегулювання ситуації; інституційні засади національної безпеки, чинники які визначають її особливості, а також про принципи, предмет, суб'єкти та завдання; підходи, технології, методи, способи реагування на загрози національній безпеці; цілі, завдання, критерії, суб'єкти, об'єкти та складові стратегічного управління у сфері національної безпеки;

– **вміти:** використовувати основні методи прогнозування для формування гіпотез і припущень про майбутні тенденції розвитку глобалізованого світу; критично осмислювати проблемні питання розвитку глобалізованого світу, а також публічного управління процесами та відносинами у сфері міжнародної безпеки, як базової передумови підготовки у процесі публічного управління та адміністрування у сфері забезпечення безпеки пропозицій, адекватних ситуації; аналізувати розвиток процесів у сферах міжнародної та європейської безпеки, ідентифікувати проблеми та обґрунтовувати необхідність їх вирішення, добирати для цього необхідну та релевантну кількісну і якісну інформацію, робити обґрунтовані та неупереджені висновки на основі аналізу даних; ідентифікувати мотиви та інтереси суб'єктів міжнародних відносин у процесі формування та впровадження заходів публічного управління та адміністрування у сфері забезпечення міжнародної та європейської безпеки; аргументувати результати досліджень громадськості; готувати обґрунтовані пропозиції в проекти управлінських рішень, які мають за мету адекватну відповідь на загрози національним інтересам.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

- *Знати і розуміти* основи і принципи європейської інтеграції, етапи розвитку європейської ідеї, історії створення, розвитку та тенденцій розвитку Європейського Союзу, вплив глобалізаційних процесів на розвиток ЄС та України, основні виклики, які стоять сьогодні перед ЄС та Україною;
- *Знати та розуміти* основні засади національної безпеки, *інтерпретувати та застосовувати* основні методи прогнозування для формування гіпотез і припущень про майбутні тенденції розвитку глобалізованого світу, *уміти* попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції;
- *Демонструвати* здатність критично осмислювати проблемні питання розвитку глобалізованого світу, а також публічного управління процесами та відносинами у сфері міжнародної безпеки, як базової передумови ефективного управління інноваціями, ресурсами, підготовки у процесі публічного управління та адміністрування у сфері забезпечення безпеки пропозицій, адекватних ситуації;
- *Демонструвати* здатність *розробляти* обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень;

- *Генерувати* інноваційні ідеї щодо визначення пріоритетних напрямів *адаптації* апробованих практик міжнародного публічного управління, підходів європейської інтеграції та безпекових заходів до умов діяльності органів публічного управління в Україні.

4. Структура курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу Мета, завдання, результати Політика курсу Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання	Лекція	Силабус Презентація курсу Методичні рекомендації Рекомендовані джерела ККР для проведення заліку	–
	Тема 1. Європейська інтеграція		Презентація за темою Рекомендовані джерела	–
	Практичне заняття 1.1. «Теоретичні засади європейської інтеграції»	Практичне заняття	Методичні рекомендації	0-2
2	Тема 1. Європейська інтеграція	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття 1.2. «Історія європейської інтеграції після Другої світової війни»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-2
3	Тема 1. Європейська інтеграція	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття 1.3. «Європейський Союз у наш час»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
4	Тема 2. Міжнародний правопорядок, міжнародне публічне управління та міжнародна безпека	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття 2.1. «Основи міжнародного правопорядку. Інститути міжнародної безпеки»	Практичне заняття	Методичні рекомендації	0-3
5	Тема 2. Міжнародний правопорядок, міжнародне публічне управління та міжнародна безпека	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	–
	Практичне заняття 2.2. «Міжнародні конфлікти»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-2
6	Тема 3. Національна безпека	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття 3.1. «Концептуальні засади національної безпеки. Національні інтереси України»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
7	Тема 3. Національна безпека	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття 3.2. «Система забезпечення національної безпеки України»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-2

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
8	Тема 3. Національна безпека	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття 3.3. «Ключові аспекти забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану»	Практичне заняття	Презентації здобувачів	0-3
9	Тема 3. Національна безпека	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Презентація результатів виконання індивідуального завдання	Практичне заняття	MS Teams MS Power Point	0-20
10	Підсумкове тестування	Лекція	MS Forms	0-60
	Підведення підсумків вивчення дисципліни	Практичне заняття	Силабус ККР для проведення іспиту Анкети у MS Forms	–

Індивідуальне завдання полягає у розробленні та захисті здобувачами вищої освіти есе за обраною темою.

Форма проведення: розроблення, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint).

Зміст завдання: До індивідуального завдання висуваються певні вимоги. По-перше, воно має характеризуватися чіткою структурою згідно з визначеним планом. По-друге, завдання повинно логічно висвітлювати питання, яке розглядається. По-третє, воно повинно мати узагальнюючий характер оцінок подій, явищ. По-четверте, характеризуватися чіткою аргументацією висновків з усіх поставлених питань.

Під час презентації і захисту результатів виконання індивідуальних завдань у межах практичних занять передбачено процедуру peer-assessment (оцінювання з боку інших здобувачів освіти).

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 7-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами *поточного тестування* під час лекції на шостому тижні (див. табл. розділу 4). Поточний тест складається з 30 тестових запитань одного типу (одна правильна відповідь з чотирьох варіантів відповідей), за кожне питання можна отримати 2 бали. Загалом за поточне тестування отримується **максимум 60 балів**.

Практична частина оцінюється за результатами:

– виконання *практичних завдань*, які виконуються під час практичних занять: розподіл за тематикою занять та розподіл балів див. у табл. розділу 4; при несвоєчасному виконанні практичних завдань оцінка знижується вдвічі; загалом за виконання практичних завдань отримується максимум 20 балів.

– виконання, *публічної презентації* та захисту (відповіді на запитання, дискусія) результатів індивідуального завдання, зміст якого описано у розділі 4; за результатами публічної презентації отримується максимум 20 балів.

У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 60 балів**.

Отримані бали за теоретичну частину та практичні роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
60	40	100

5.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання**. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконаних індивідуальних завдань, він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Іспит проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка складається з **30 тестових завдань**, одна правильна відповідь оцінюється в 2 бали (**разом 60 балів**). Отримані бали за тести додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

6.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»:

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

6.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на НТУ Microsoft Office та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

6.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

6.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

6.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

6.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здобувачі вищої освіти мають право на зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті, за окремими темами або видами навчальної активності із попереднім погодженням з викладачем дисципліни та гарантом освітньої програми. Визнання результатів здійснюється за наявності відповідних сертифікатів.

6.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Прокопенко Л.Л. Вступ до європейської інтеграції: навч. посіб. Київ: Міленіум, 2009.
2. Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека: навчально-методичний посібник для самостійної роботи для магістрів спеціальності: 281 „Публічне управління та адміністрування / уклад. Птахіна О.М. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018.
3. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Засади національної безпеки України : підручник. Київ: Інтертехнологія, 2009.

Нормативні документи

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Про Збройні Сили України : Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1934-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Про оборону України : закон України від 6 груд. 1991 р. № 1932-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 5 бер. 1998 р. № 183/98. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вер. 2015 р. «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» : указ Президента України від 2 вер. 2015 р. № 555/2015. URL: <http://www.president.gov.ua>.
7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію національної безпеки України» : указ Президента України від 25 березня 2021 р. № 121/2021. URL: www.president.gov.ua.
8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року»: указ Президента України від 11 серпня 2021 р. № 347/2021. URL: www.president.gov.ua.
9. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України»: указ Президента України від 15 березня 2016 р. № 96/2016. URL: www.president.gov.ua.
10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»: указ Президента України від 28 грудня 2021 р. № 685/2021. URL: www.president.gov.ua.
11. Про схвалення Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України на період до 2028 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 442-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Статут ООН і Статут Міжнародного Суду від 26 трав. 1945 р. (в редакції від 16 вер. 2005 р.). URL: <http://www.rada.gov.ua>.
13. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
14. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу. URL: <http://www.eurodocs.sdla.gov.ua>

Додаткові

1. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України : матеріали XX наук.-практ. конф. 18 травня 2023 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро: НТУ ДП, 2023.

2. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України : матеріали XIX наук.-практ. конф. 16 червня 2022 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро: НТУ ДП, 2022.
3. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 18-ї регіон. наук.-практ. конф. 13 трав. 2021 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2021.
4. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 17-ї регіон. наук.-практ. конф. 14 трав. 2020 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2020.
5. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 16-ї регіон. наук.-практ. конф. 16 трав. 2019 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2019.
6. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 15-ї регіон. наук.-практ. конф. 17 трав. 2018 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018.
7. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 14-ї регіон. наук.-практ. конф. 18 трав. 2017 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017.
8. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи. Львів: Лілея-НВ, 2000.
9. Бодрук О. С. Структура воєнної безпеки: національний та міжнародний аспекти: монографія. URL: <http://www.niisp.gov.ua/vydanna>.
10. Геополітика і національна безпека: слов. термінів/ уклад. Г. П. Ситник. Київ: Вид-во НАДУ, 2005.
11. Грицяк І. А. Європейське управління: теоретико-методологічні засади. Київ : К.І.С., 2006.
12. Грубінко А.В., Мартинов А.Ю. Європейський Союз після Brexit: продовження історії: моногр. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021.
13. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення: монографія / Криштанович М.Ф., Пушак Я.Я., Флейчук М.І., Франчук В.І. Львів : Сполом, 2020.
14. Дзяд О. В., Рудік О. М. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України: навч. посіб./ за заг. ред. М. Бойцуна, І. Грицяка, Я. Мудрого, Л. Прокопенка та В. Стрельцова. Київ : Міленіум, 2009.
15. Копійка В. В., Шинкаренко Т.В.Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посіб. Київ: Знання, 2009.
16. Кормич Л. І., Краснопольська Т. М. Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека :навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Одеса : Фенікс, 2020.
17. Ліпкан В. А. Національна безпека України : навч. посіб. Київ : КНТ, 2009.
18. Білецька Т. В., Ігнат'єва Т. В. Міжнародні конфлікти сучасності: теорія і практика аналізу: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2020.
19. Організаційні та правові аспекти забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури України : аналіт. доп. / за заг. ред. О. М. Суходолі. Київ : НІСД, 2019.
20. Практичний поради́ник державного службовця з питань європейської інтеграції / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, В. В. Баштанник та ін. Вип. 2: Європеїзація публічного адміністрування. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009.
21. Практичний поради́ник державного службовця з питань європейської інтеграції / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, В. В. Баштанник, Н. М. Рудік. Вип. 3: Європеїзація публічного адміністрування в посткомуністичних країнах Центральної та Східної Європи. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2010.
22. Процес європеїзації та його вплив на публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, В. В. Баштанник, Н. М. Рудік. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011.

23. Ситник Г.П. Управління національною безпекою в контексті глобальних трансформацій світового простору. Вісн. УАДУ. 2003. № 2.
24. Ситник Г.П. Засади формування політики у сфері державного управління національною безпекою. Вісн. УАДУ. 2002. № 3.
25. Теорія та практика європейського врядування: навч. посіб. / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, І. Д. Шумляєва, Н. М. Рудік. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2009.

Інформаційні ресурси

1. Бюро інформації Ради Європи в Україні – <http://www.coe.kiev.ua/index.html>
2. Верховна Рада України – <http://www.rada.kiev.ua>
3. Європейський банк реконструкції та розвитку – <http://www.ebrd.com/russian/about/index.htm>
4. Європейський Союз – <http://europa.eu.int/>
5. Інститут євроатлантичного співробітництва – <http://www.ieac.org.ua/>
6. Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції – <http://domino.rada.gov.ua/>
7. Міністерство закордонних справ України – <http://www.mfa.gov.ua>
8. Міністерство оборони України – <http://www.mil.gov.ua/>
9. ОБСЄ – <http://www.osce.org/index.php>
10. ООН – <http://www.un.org/>
11. Офіційне Інтернет-представництво Президента України – <http://www.president.gov.ua>
12. Офіційний сайт Представництва України в ЄС – <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua>
13. Представництво ООН в Україні – <http://www.un.kiev.ua/ua/>
14. Рада Європи – <http://www.coe.int/DefaultEN.asp>
15. Рада національної безпеки України – <http://www.rnbo.gov.ua/>
16. Світовий банк – <http://www.worldbank.com/>
17. Україна та Світова організація торгівлі – <http://wto.gov.ua/ukr>
18. Урядовий портал – <http://www.kmu.gov.ua/control>
19. Центр електронної документації ООН в Україні – <http://www.mmc.kiev.ua/>
20. Центр новин ООН – <http://www.un.org/russian/news/>